Buitengebied in beweging
Oude IJsselstreek en Doetinchem
Uitgave Plattelandsraad

Jacobskruiskruid: mooie bloem maar gevaar voor paarden

Jacobskruiskruid

Jacobskruiskruid is zeer giftig voor paarden en andere zoogdieren (en mensen!). Alle delen van dit kruid bevatten zeer giftige stoffen die ongeneeslijke leverschade veroorzaken. De meeste dieren lusten de groene plant niet. Maar in hooi of kuilvoer kunnen ze de plant niet herkennen, eten alles op en worden ziek. Ook een klein beetje veroorzaakt al onherstelbare aaantasting van de lever.

Symptomen van vergiftiging bij paarden
Conditieverlies, gewichtsverlies, doffe vacht, sloomheid, verminderde eetlust en overgevoeligheid voor zonlicht. In het terminale stadium treden zenuwverschijnselen op als onrust, doelloos lopen, zwalkende/abnormale gang en stand, verlies van gezichtsvermogen, ernstige pijn, niet mee kunnen slikken en uiteindelijk complete verlamming.
Tegen deze vergiftiging is geen remedie. Dieren worden pas na verloop van maanden of zelfs jaren ziek, doordat het gif langzaam ophoopt in de lever.

Hoe herken je Jacobskruiskruid?
Jacobskruiskruid wordt 30-90 cm hoog en heeft felgele bloemetjes, vooral bovenaan. Aan de bovenkant is de stengel donkergroen en glad, de onderkant van de stengel heeft viltachtige bladeren.

Bestrijden is nodig
Het is nodig om Jacobskruiskruid direct te bestrijden om verdere verspreiding te voorkomen. De plant vermeerdert zich snel en heeft weinig natuurlijke vijanden. Zorg dat de plant niet in bloei komt, want de zaden waaien meters ver weg en blijven jarenlang kiemkrachtig.
Draag handschoenen en steek de planten met de hele wortel uit, het liefst voordat ze bloeien in mei/juni. Zorg dat je alle wortels verwijdert. Neem de planten mee in dichte zakken of emmers en verbrand ze.
Ook uitgetrokken planten kunnen nog zaad vormen.
Controleer de geschoonde plekken regelmatig op nieuwe rozetten.
Maaien is niet geschikt: de plant vormt daarna snel nieuwe bloeistengels en extra veel zaad.

Bermen van wegen en fietspaden
Behalve in weilanden komt Jacobskruiskruid steeds vaker in bermen voor. Steek elke plant die je vindt diep weg en neem hem mee om te verbranden.
Immers vanuit de bermen kan de plant zich in weilanden uitzaaien.

Geen Jacobskruiskruid in het hooi !
Er mag absoluut geen Jacobskruiskruid in hooi zitten. Als je zelf hooit, zorg dan dat je de rozetten uitsteekt voordat het gras lang is. Dat zijn eenjarige planten die nog niet bloeien, maar al wel giftig zijn en gevaarlijk omdat je ze amper ziet in hoog gras. Vóór het maaien moet je alle planten met wortel en al uittrekken èn opruimen!

Berd Westerveld

Foto Jacobskruiskruid
Helma Tuenter

Kruidenrijke graslandranden kunnen worden geoogst

In 2017 en 2018 zijn bij 7 melkveebedrijven en 1 varkensbedrijf in totaal ongeveer 4 ha graslandranden – en perceeltjes ingezaaid met een mengsel van meerdere grassoorten en soorten kruiden. Op de meeste percelen is een gemengd gewas opgekomen is, waarbij de grassen in het algemeen de overhand hebben.

Vooral op rijkere grond is de groei van grassen dominant. De kruiden zoals klaproos, margriet en veldzuring hebben de beste kansen op de armere percelen.
De melkveehouders gaan het gemengde gewas als hooi oogsten nadat het gebloeid en zaad gevormd heeft.
Dit is goed te gebruiken om koeien bij te voeren. Het is goed voor droogstaande koeien, maar ook voor melkkoeien, die een bepaalde hoeveelheid ruwe vezels nodig hebben om pensverzuring tegen te gaan. Bovendien zitten in de kruiden specifieke elementen die kunnen helpen de koeien vitaal te houden.
De aanleg van deze eerste aangelegde kruidenrijke graslandranden is financieel ondersteund door de Plattelandsraad Oude IJsselstreek. De komende jaren willen vrijwel alle deelnemers hun ingezaaide percelen, als daar de mogelijkheid voor is, onderbrengen in de Regeling Agrarisch Natuur- en landschapsBeheer.

Deelnemers aan de kruidenrijke graslandranden wisselen ervaringen uit

Tips voor een tuin zonder gif

Help de hommel, de wilde bij en álle insecten die het zo moeilijk hebben, door nooit meer gif te gebruiken in uw tuin! Ook de vogels zullen u dankbaar zijn. Maar, gemakkelijker gezegd dan gedaan... Wat te doen met bladluizen, mieren, wespen en naaktslakken? Gebruik onderstaande tips om eventuele overlast te voorkomen, zonder gif.

Mooi meegenomen: wie insecten helpt, helpt ook meteen de roodborstjes, kikkers, winterkoninkjes, vleermuizen en álle andere insecteneters! Heel veel vliegen in één klap.

Mieren: laat ze verdwalen
Tenzij hordes mieren uw huis binnendringen en richting de jam marcheren, is er geen enkele reden om ze te bestrijden. In de tuin ruimen ze juist veel andere insecten op. Mocht u zich al storen aan het zand tussen de steenvoegen dat uit hun nesten komt, dan is het snel weggeveegd. Als ze over de ontbijttafel beginnen te krioelen, kunt u een paar dingen doen.

Maak de mieren in de war. Leg iets op hun mierenpaadje dat sterk ruikt, zoals pepermunt, komkommer of zeepsop. Als u hun spoor onderbreekt, verdwalen ze en gaan op zoek naar ander voedsel. Zorg er verder voor dat ze niets zoets vinden in uw huis, want daar zijn ze dol op.

Slakken: lok ze weg of in de val
Iets goeds over slakken: ze houden uw tuin schoon door verrotte plantenresten op te eten. Toegegeven, naaktslakken eten ook uw levende planten op en dat is jammer. Planten die ze niet lusten zijn akelei, goudsbloem, anjer, geranium, viooltje, varen, Oost-Indische kers, lavendel en geurende kruiden. Plant daar dus flink wat van.

Maak verder gebruik van de natuurlijke vijanden van slakken, zoals vogels en egels, door uw tuin een fijne plek voor ze te maken. Ook kunt u de slakken lokken met een halve meloen en ze ver weg weer uitzetten.

Luizen: knijp er een paar fijn
Bij de eerste bladluizen in de tuin, knijpt u er een paar fijn op een blaadje. Natuurlijke luizen-vijanden zoals het lieveheersbeestje, ruiken dat en leggen hun eitjes dan in de buurt. Moeilijk, maar u moet de luizen dus even hun gang laten gaan, dan lost het probleem zich vanzelf op. U kunt de luizen in de tussentijd wel wegspuiten met water. Lieveheestbeestjes én hun larven eten iedere dag grote hoeveelheden luizen

Wespen: voer ze verderop
Meestal willen wespen helemaal niets met u te maken hebben en zoeken ze vliegen en muggen om hun larven mee te voeren. Daarvoor worden ze beloond met een zoete druppel die de larven afscheiden. Pas aan het eind van de zomer als de koningin sterft en dus geen eitjes meer legt, worden de wespen opdringerig. Ze hebben dan niets meer te doen en ook geen zoete druppels meer. Die zoeken ze dan in uw glaasje limonade.

In hun opdringerige fase werkt het beste om een paar meter verderop een schoteltje neer te zetten met iets dat wespen lekker vinden. Iets zoets, of gewoon een plakje kaas. Plaats daarbij een hor of vliegengordijn om ze buiten te houden.

Bron: Vogelbescherming

De redactionele inhoud van deze acht-wekelijks verschijnende pagina staat onder verantwoordelijkheid van de Plattelandsraad. • Redactie: Helma Tuenter: helma@tvtechniek.nl, tel. (0315) 617153; Anne Oosterbaan: a.oosterbaan@planet.nl, tel. (0315) 617434. Ook voor reacties en suggesties. • De gepubliceerde pagina's vindt u op de site www.plattelandsraad-oudeijsselstreek.nl onder de knop Buitengebied in beweging. De Stichting Plattelandsraad is het overlegplatform voor het buitengebied in de gemeente Oude IJsselstreek. plattelandsraadoudeijsselstreek plattelandsraad